រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

៣៤៣

អវិជ្ជមានន័យក្នុងភាសាខ្មែរ តាមរយៈ អវិជ្ជមានបទនិងអវិជ្ជមានសព្ទមួយចំនួន (មិន ឥត កុំ គ្មាន អត់ ពុំ ..., ខុស អាក្រក់ ចាំតើ នាងល្អ...)

Negative Meanings in the Khmer Language through Specific Negative words and Negative Expressions

([mɯn], [ʔet], [kom], [khmęa:n], [ʔɑt], [pum],...;
[khoh], [ʔa: krɑk], [cam taə], [nęa:ŋ lʔɑ:]...)

ជួរ សារី

និក្ខេបបទបណ្ឌិតភាសាវិទ្យា

ឯកទេស ៖ ន័យវិទ្យា

២០១១

រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

អវិជ្ជមានន័យក្នុងភាសាខ្មែរ តាមរយៈ អវិជ្ជមានបទនិងអវិជ្ជមានសព្ទមួយចំនួន (មិន ឥត កុំ គ្មាន អត់ ពុំ ..., ខុស អាក្រក់ ចាំតើ នាងល្អ...)

Negative Meanings in the Khmer Language through Specific Negative words and Negative Expressions

([mɯn], [ʔet], [kom], [khmęa:n], [ʔɑ̣t], [pum],...;
[khoh], [ʔa: krɑ̣k], [cam taə], [nęa:ŋ lʔɑ̣:]...)

ជូរ គារី

និក្ខេបបទបណ្ឌិតភាសាវិទ្យា
ឯកទេស ៖ ន័យវិទ្យា

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ ៖ បណ្ឌិត ច័ន្ទ សំណព្វ
សាស្ត្រាចារ្យណែនាំរង ៖ បណ្ឌិត ធ សោ

២០១១

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

Royal Academy of Cambodia
Académie Royale du Cambodge

លេខ៥៩៩/១១បសក

សេចក្ដីសម្រេច
ស្ដីពីការអនុញ្ញាតឱ្យបេក្ខជនបណ្ឌិតការពារបញ្ចប់និក្ខេបបទថ្នាក់បណ្ឌិត

ប្រធានរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យ នស /រកត/០៣០៥/១១១ ចុះថ្ងៃទី៤ ខែមិនា ឆ្នាំ២០០៥ ស្ដីពីការកែសម្រួលបទបញ្ញត្តិមួយចំនួន នៃព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/១២៩៩/២២០ ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៩

-យោងអនុក្រឹត្យលេខ ៨៤ អនក្រ/បក ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០០ ស្ដីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

-យោងចំណារឯកភាពរបស់សម្ដេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៧ លើលិខិតស្នើសុំរបស់រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា អំពីគម្រោងបណ្ដុះបណ្ដាលនិស្សិតថ្នាក់បណ្ឌិតវគ្គទី១

-យោងគោលការណ៍ស្ដីពីល័ក្ខខ័ណ្ឌជ្រើសរើសនិងបណ្ដុះបណ្ដាលថ្នាក់បណ្ឌិតនៅរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៨

-យោងចំណាររបស់សាស្ត្រាចារ្យណែនាំចុះថ្ងៃទី៣០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១ ស្ដីពីការអនុញ្ញាតឱ្យការពារបញ្ចប់និក្ខេបបទថ្នាក់បណ្ឌិត

សម្រេច

ប្រការ១ ៖ អនុញ្ញាតឱ្យលោក **ជួរ គារី** បេក្ខជនបណ្ឌិតវគ្គ១ មុខវិជ្ជា៖ **ភាសាវិទ្យា** នៃរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា ការពារបញ្ចប់និក្ខេបបទថ្នាក់បណ្ឌិតនៅថ្ងៃទី ២៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ២០១១។

ប្រការ២ ៖ គណៈកម្មការវាយតម្លៃនិក្ខេបបទថ្នាក់បណ្ឌិត ផ្នែកបណ្ដុះបណ្ដាលនៃរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជានិង សាមីខ្លួនត្រូវអនុវត្តសេចក្ដីសម្រេចនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ប្រកបដោយស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ២០១១

ប្រធានរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

បណ្ឌិតសភាចារ្យ ខួត ធីដា

អាសយដ្ឋាន ៖ មហាវិថីសហព័ន្ធរុស្ស៊ី សង្កាត់កាកាប ខណ្ឌដង្កោ រាជធានីភ្នំពេញ - ប្រអប់សំបុត្រលេខ៥៣១ ភ្នំពេញ កម្ពុជា
Fax: (855) 23 890 180 Website: www.rac-academy.edu.kh, E-mail: arc_racademy@yahoo.com P.O Box 531 Phnom Penh, Cambodia

មាតិកា

ទំព័រ

ឧទ្ទិសស្នាដៃ.. iv
សេចក្ដីថ្លែងអំណរគុណ.. v
អំណះអំណាង.. vi
មូលន័យសង្ខេប (ភាសាខ្មែរ).. xii
មូលន័យសង្ខេប(Abstract).. xiii
សង្ខេបនិក្ខេបបទ(ភាសាខ្មែរ).. ix
សង្ខេបនិក្ខេបបទ(SUMMARY).. xiv
អារម្ភកថា xviii

សេចក្ដីផ្ដើម

១-លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ ១
២-ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ.. ១
៣-គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ ២
៤-ដែនកំណត់និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ ៣
៥-វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ ៣
៦-សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ ៣
៧-រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ ៣

ជំពូកទី១
អវិជ្ជមានន័យតាមរយៈអន្តរកម្មនិយមដែលជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវប្រធានបទនិក្ខេបបទ

១- ជុំវិញបញ្ហានៃអវិជ្ជមានន័យ.. ៧
២- ការកំណត់និយមន័យនៃបច្ចេកសព្ទមួយចំនួនដែលត្រូវសិក្សាក្នុងនិក្ខេបបទនេះ.......................... ៧
២.១-អវិជ្ជមានន័យ.. ៨
២.២-អវិជ្ជមានបទ ៨
២.៣-អវិជ្ជមានសព្ទ.. ១០
២.៤-អវិជ្ជមានកម្ម.. ១១
២.៥-អវិជ្ជមានភាព.. ១២
២.៦- វិជ្ជមានភាព.. ១៣
២.៧- គោលអវិជ្ជមាន.. ១៤
២.៨- គោលវិជ្ជមាន.. ១៤
២.៩- ទម្រង់វិជ្ជមាន.. ១៥

២.១០- ទម្រង់អវិជ្ជមាន ១៥

ជំពូកទី២

ទីតាំង លក្ខណៈសម្ព័ន្ធ និងតួនាទីរបស់អវិជ្ជមានបទ

១-អំពីអវិជ្ជមានបទ *មិន* ១៨
១.១-សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលមានរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ *មិន+កិ.* ១៩
១.២- សិក្សាពីសំណុំពាក្យ ដែលមានរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ *មិន+កិ.១+កិ.២* ២០
១.៣- សិក្សាពីសំណុំពាក្យ ដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ កិ.+មិន+ឈ្នាក់ ២២
១.៣.១-ឈ្នាក់ជាកិរិយាសព្ទ ២២
១.៣.២- ឈ្នាក់ជាធាតុមួយដែលជាគុណកិរិយា/កិរិយាវិសេសន៍ ហើយវេយ្យាករណ៍ប្រពៃណី ហៅថា គុណនាម ២៦
១.៣.៣- ឈ្នាក់បញ្ជាក់ពីបំណែប ២៩
១.៣.៤- ឈ្នាក់បញ្ជាក់ពីទិដ្ឋភាព ២៩
១.៤- ការសិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ មិន+ឈ្នាក់+កិ ៣១
១.៥- សិក្សាពីមិន ដែលជាធាតុមួយនៃសន្ធានសព្ទ ៣៥
១.៥.១-សិក្សាពីមិន ដែលជាធាតុនៃសន្ធានសព្ទ មិនយូរប៉ុន្មាន ៣៧
១.៥.២- សិក្សាពីមិន ដែលជាធាតុនៃសន្ធានសព្ទ មិនតែប៉ុណ្ណោះ និង មិនតែប៉ុណ្ណោះសោត ៣៨
២-អំពីអវិជ្ជមានបទ *ឥត* នៅក្នុងល្បះ ៤៣
២.១- សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ ឥត+គុ.កិ.+កិ.+ន ៤៥
២.២-សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ កិ.+ឥត+ឈ្នាក់ ៤៧
២.២.១- កិ.+ឥត+ឈ្នាក់បំណែប ៤៨
២.២.២- កិ.+ឥត+ឈ្នាក់កាល ៤៨
២.៣- សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ ឥត+កិ. ៥០
២.៤- សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ ឥត+គុ.កិ ៥១
៣-អំពីអវិជ្ជមានបទ *កុំ* នៅក្នុងល្បះ ៥២
៣.១-សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ កុំ+ន. ៥២
៣.២-សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ កុំ+កិ ៥៣
៣.៣- សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ កុំ+គុ ៥៥
៣.៤- សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ កុំ+និ ៥៦
៤- អំពីអវិជ្ជមានបទគ្មាននៅក្នុងវាទរូប ៥៦
៤.១- សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ គ្មាន+ន ៥៦
៤.២- សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ គ្មាន+កិ ៦០
៤.៣- សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ គ្មាន+*Ø* ៦១
៥- អំពីអវិជ្ជមានបទ អត់ នៅក្នុងល្បះ ៦៥
៥.១- សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ អត់+ន ៦៥

៥.២- សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ អត់+កិ.. ៦៨
៥.៣- សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ អត់+គុ ៦៨
៥.៤- សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ អត់+ គុ.កិ..៧០
៥.៥- សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ អត់+និ.. ៧១
៥.៦-សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ អត់+Ø.. ៧៣
៦- អំពីអវិជ្ជមានបទ *ពុំ* នៅក្នុងល្បះ ៧៤
៦.១- សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ ពុំ+កិ.. ៧៤
៦.២-សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ ពុំ+និ.. ៧៧
៦.៣-សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ ពុំ+គុ..៧៨
៦.៤- សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ ពុំ+គុ.កិ.. ៨០
៦.៥- សិក្សាពី *ពុំ* ដែលជាធាតុមួយនៃសន្ទានសព្ទ.. ៨១
៦.៥.១- សិក្សាពី *ពុំ* ដែលជាធាតុមួយនៃសន្ទានសព្ទ ពុំនោះសោត ពុំនោះសោតទេ..៨១
៦.៥.២-សិក្សាពី *ពុំ* ដែលជាធាតុមួយនៃសន្ទានសព្ទ ពុំនោះទេ.. ៨៣

ជំពូកទី៣

ទីតាំង លក្ខណៈសម្ព័ន្ធ និងតួនាទីរបស់អវិជ្ជមានសព្ទ

១- សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលមានអវិជ្ជមានសព្ទ ខុស អាក្រក់ ៨៥
១.១- សិក្សាពីសំណុំពាក្យអប្បរមាដែលមានទម្រង់ ខុស+ន. និង ន.+ខុស ៨៦
១.២- សិក្សាពីសំណុំពាក្យអប្បរមាដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ កិ.+ខុស និង ខុស+កិ.........៩០
១.៣- សិក្សាពីសំណុំពាក្យអប្បរមាដែលមានទម្រង់ ខុស+សព្វ និង សព្វ+ខុស.. ៩១
១.៤- សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ អាក្រក់+កិ. ៩៤
១.៥- សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ អាក្រក់+ន. និង ន.+អាក្រក់............ ៩៥
១.៦- សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ អាក្រក់+សព្វ. និង សព្វ.+អាក្រក់..... ៩៦
១.៧-សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅមានទម្រង់ អាក្រក់+គុ. និង គុ.+អាក្រក់............៩៧
២-សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលអាចជាអវិជ្ជមានសព្ទដូចជា ចាំតើ ស្អែក(ឱ្យ...)នាងល្អ..................៩៨
២.១- សិក្សាពីសំណុំពាក្យចាំតើ.. ៩៨
២.២- សិក្សាពីសំណុំពាក្យ ស្អែកឱ្យ ១០០
២.៣- សិក្សាពីសំណុំពាក្យ នាងល្អ ១០១
៣-សិក្សាពីសំណុំពាក្យដែលអាចជាអវិជ្ជមានសព្ទគោបាត់ទើបធ្វើរបងពេលប្រឡងទើបខំរៀន... ១០២
សន្និដ្ឋាន..១០៣
គន្ថនិទ្ទេស..១០៦
ឧបសម្ព័ន្ធ I
ពន្យល់ពាក្យ..xx

មូលន័យសង្ខេប

ប្រធានបទស្ដីអំពីអវិជ្ជមានន័យនេះ យើងខ្ញុំយកទ្រឹស្ដីអន្តរកម្មនិយមមកធ្វើជាមូលដ្ឋាននៃការវិភាគដែលមានលក្ខណៈបែបអាតូមិក ពោលគឺជាការសិក្សាទៅលើឯកតាភាសាម្ដងមួយៗ ដែលមើលទៅហាក់បីដូចជាការសិក្សាដ៏តូចមួយ ប៉ុន្តែ តាមការពិតវាមានវិសាលភាពទូលំទូលាយ ដោយការសិក្សាបែបនេះមានជាប់ទាក់ទងទៅនឹងទិដ្ឋភាពជាច្រើនដែលកើតមាននៅក្នុងភាសាខ្មែរ មានជាអាទិ៍ ការសិក្សាពីអវិជ្ជមានបទនិងអវិជ្ជមានសព្ទដែលមិនអាចកាត់ផ្ដាច់ចេញបានពីប្រភេទពាក្យ វិសាលកម្ម តួនាទី នៃអវិជ្ជមានបទនិងអវិជ្ជមានសព្ទនេះនៅក្នុងយន្តការនៃការស្ថាបនាន័យ (អវិជ្ជមានន័យនិងវិជ្ជមានន័យ)បានឡើយ ហើយការសិក្សានេះទៀតសោត គឺមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ។

អន្តរកម្មនិយមជាលក្ខណៈចម្បង ដែលកើតចេញពីការប្រើប្រាស់ភាសា ហើយត្រូវបានប្រើនៅក្នុងចរន្តស្ថាបនិកនិយម។ ឧទាហរណ៍ បើយើងយកពាក្យ *ល្អ* មកវិភាគ យើងមិនទាន់ដឹងថាវាស្ដែងពីវិជ្ជមានន័យឬអវិជ្ជមានន័យនោះទេ ទាល់តែវាចូលរួមក្នុងអន្តរកម្មជាមួយសហបទ ពោលគឺពាក្យទាំងឡាយដែលត្រូវប្រើប្រាស់ជាមួយវាទើបគេអាចយល់ន័យរបស់វាបាន។ ដូចជា *មនុស្ស+ល្អ* > មនុស្សល្អ ជាវិជ្ជមានន័យ, ជើង+ល្អ > **ជើងល្អ** ជាអវិជ្ជមានន័យ, មិន+ល្អ > **មិនល្អ** ជាអវិជ្ជមានន័យ។

សូមបញ្ជាក់ថា តាមទ្រឹស្ដីអន្តរកម្មនិយមដែលមានលក្ខណៈបែបស្ថាបនិកនិយម គេមិនអាចសន្និដ្ឋានថា«*មានន័យដែលកើតមុនឬឋិតនៅក្រៅឯកតាភាសានោះទេ*»។ ន័យ គឺកើតមានព្រមគ្នានឹងពេលគេប្រើប្រាស់ភាសា។ យ៉ាងណាមិញ គេអាចយល់ពីអវិជ្ជមានន័យបានតែតាមរយៈអវិជ្ជមានបទឬអវិជ្ជមានសព្ទដែលជាធាតុចាំបាច់នៃអន្តរកម្ម ហើយអន្តរកម្មនោះឯងដែលជាយន្តការនៃការស្ថាបនាន័យ។ គោលការណ៍ជាសារវន្តនៃការវិភាគក្នុងពេលនេះ គឺផ្អែកលើន័យសត្យានុម័តដែលជាន័យស្ដែងឡើងតាមរយៈភាសា តែមិនមែនជាន័យដែលកើតឡើងតាមរយៈនៃការបកស្រាយឬការយល់ដឹងរបស់បុគ្គលណាម្នាក់នោះទេ។

អវិជ្ជមានន័យ គឺជាន័យដែលកើតចេញពីអន្តរកម្មរបស់ឯកតាភាសាដែលអាចជាអវិជ្ជមានបទនិងអវិជុំជមានសព្ទ។ ចំណែកឯ*ន័យបដិសេធ* គឺជាន័យដែលកើតចេញពីប្រតិកម្មពីចេតនារបស់មនុស្សដែលត្រូវបានស្ដែងចេញតាមរយៈឃ្លាឬវាទរូប។ ឧទាហរណ៍*គាត់មិនយល់ ខ្ញុំមិនយល់* ស្ដែងពីអវិជ្ជមានន័យ ហើយអវិជ្ជមាន័យនេះកើតឡើងពីអន្តរកម្មរវាងអវិជ្ជមានបទ*(មិន)* និងសហបទរបស់វា ពោលគឺ*(យល់)* ។ ដូចគ្នាដែរ គេនិយាយថា*ខ្ញុំមិនខ្វីធ្វើយល់ ខ្ញុំមិនព្រមថាយល់ ខ្ញុំមិនធ្វើ ខ្ញុំមិនក្រោក ខ្ញុំមិនឱ្យ* គឺជាឃ្លាដែលមានន័យបដិសេធដែលចេញពីប្រតិកម្មមនុស្ស ពីព្រោះមនុស្សនេះមានចេតនាមិនចង់ធ្វើកិច្ចការដែលគេតម្រូវឱ្យខ្លួនធ្វើ។

អវិជ្ជមានន័យដែលយើងខ្ញុំលើកមកសិក្សានេះមានលក្ខណៈជាសត្យានុម័ត។ ការប្រើប្រាស់អវិជ្ជមានសព្ទ ពេលខ្លះធ្វើឱ្យគូសន្ទនាមានភាពច្របូកច្របល់ក្នុងគំនិត ព្រោះមិនយល់ន័យឬអាចធ្វើរឿងល្អឱ្យក្លាយជាអាក្រក់បានឬអាចធ្វើរឿងអាក្រក់ឱ្យក្លាយជាល្អវិញក៏បានដែរ។

Abstract

The study on "the negative meaning" is conducted under **Interaction Theory** which has the atomic feacture.

Interaction gains its significant feature from the use of the language and is used in the moviment of construction. Consider, for example, the word ល្អ. the meaning of The word ល្អ is unknown unless it works together with its co-text, i.e. the word(s) that is used with it. yet, its meaning is known when it comes with its co-text. therefore, the phrase មនុស្សល្អ (< មនុស្ស+ ល្អ)has the positive meaning, while សើចល្អ (< សើច+ល្អ)has the negative meaning and មិនល្អ (< មិន+ល្អ)has the negative meaning.

For Interaction, which sticks firmly to the construction, it is nonsense for the contradiction of "the meaning already exists or is out of the linguistric unit." In contrast, for Interaction, the meaning is determined as soon as the language is used. Similarly, the negative meaning is only known through negative words or expressions which are important elements of the interaction, while the interaction is the mechanism of the meaning construction. The essntial principle of the study is based on the exactness indicated by the language and the meaning expressed by a man's demonstration or opinion.

The negative meaning is constructed by the interaction between linguistic units including *negative words* and *negative expressions.* In contrast, *denial meaning* denotes an intentional interaction of the speaker indicated by his speech. ការមិនយល់, *for example, and* ខ្ញុំមិនយល់ indicate the *negative neanning* which is constructed by the interaction betwenen the negative word(មិន) and its co-text (យល់), while ខ្ញុំមិនធ្វើយល់ or ខ្ញុំមិនព្រមថាយល់ or ខ្ញុំមិនធ្វើ or ខ្ញុំមិនញាក or ខ្ញុំមិនឱ្យ are sentences that denote *denial meaning* exspressed by the speaker's interaction because he *intentionally refuses* to do something wanted by others.

The *negative meaning* in this study contains the exactness. The use of *negative expressions* sometimes makes the partner in the convesation compli- cated because of the confusion or can cause a bad situation from a good one or vice versa.

សង្ខេបនិក្ខេបបទ

ឈរលើមូលដ្ឋាននៃវិចារណកម្មអំពី វិជ្ជមានន័យ អវិជ្ជមានន័យ និងបរិធាតុរបស់វានៅក្នុងសៀវភៅស្ដីអំពី អន្តរកម្មនិយម ដែលមានចំណងជើងថា *ការបង្កើតពាក្យ កម្ចីពាក្យ បម្រើបម្រាស់ពាក្យ* ដែលបោះពុម្ពនៅក្នុងឆ្នាំ២០១០ របស់សាស្ត្រាចារ្យបណ្ឌិត ច័ន្ទ សំណព្វ ការសិក្សាលម្អិតទៅលើប្រធានបទនិក្ខេបបទ ស្ដីអំពី « អវិជ្ជមានន័យក្នុងភាសាខ្មែរ តាមរយៈអវិជ្ជមានបទនិងអវិជ្ជមានសព្ទ មួយចំនួន (មិន ឥត កុំ គ្មាន អត់ ពុំ ..., ខុស អាក្រក់ ចាំតើ នាងល្អ...) » អាចសម្រេចចេញជារូបរាងនៅក្នុងនិក្ខេបបទនេះ។

តើអ្វីទៅជាអន្តរកម្មនិយម? អន្តរកម្មនិយមគឺជាទ្រឹស្ដីមួយក្នុងការវិភាគភាសាវិទ្យា។ នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនេះ *«ន័យរបស់ឯកតាភាសាមួយ(ក្នុងន័យទូលាយ)កើតឡើងតាមរយៈអន្តរកម្មរវាងឯកតាភាសានោះជាមួយសហបទរបស់វានៅក្នុងបរិបទមួយកំណត់ច្បាស់លាស់»*។ អន្តរកម្មនិយមជាលក្ខណៈចម្បងដែលកើតចេញអំពីការប្រើប្រាស់ភាសា ហើយ ត្រូវបានប្រើនៅក្នុងចរន្តស្ថាបនិកនិយម។ តាមទ្រឹស្ដីអន្តរកម្មនិយមដែលមានលក្ខណៈបែបស្ថាបនិកនិយម គេមិនអាចសន្និដ្ឋានថា *«មានន័យដែលកើតមុនឬឋិតនៅក្រៅឯកតាភាសានោះទេ»*។ ន័យ គឺកើតមានព្រមគ្នានឹងពេលគេប្រើប្រាស់ភាសា។ យ៉ាងណាមិញ គេអាចយល់ពីអវិជ្ជមានន័យបានតែតាមរយៈអវិជ្ជមានបទឬអវិជ្ជមានសព្ទ ដែលជាធាតុចាំបាច់នៃអន្តរកម្ម ហើយ អន្តរកម្មនោះឯងដែលជាយន្តការនៃការស្ថាបនាន័យ។ ន័យសត្យានុម័តជាន័យស្តែងឡើងតាមរយៈភាសា គឺមិនមែនជាន័យដែលកើតឡើងតាមរយៈនៃការបកស្រាយឬការយល់ដឹងរបស់បុគ្គលណាម្នាក់នោះទេ។

អវិជ្ជមានន័យ ជាន័យដែលកើតចេញពីអន្តរកម្មរបស់ឯកតាភាសាដែលអាចជា អវិជ្ជមានបទនិងអវិជ្ជមានសព្ទ។

អវិជ្ជមានន័យមានលក្ខណៈជាសត្យានុម័ត។ ហេតុនេះ វាមិនប្រែប្រួលទៅតាមបុគ្គលទេ។ ឧទាហរណ៍ យើងអាចនិយាយថា*ជំងឺអេដស៍ជាជំងឺឆ្លងដ៏កាចសាហាវបំផុត គេមិនអាចព្យាបាលវាបានទេ* ។ ទាំងវាទករ ទាំងសហវាទករក៏យល់ថា ជំងឺនេះមិនអាចព្យាបាលជាបានទេ។ ការប្រើប្រាស់អវិជ្ជមានសព្ទ ពេលខ្លះធ្វើឱ្យគូសន្ទនាមានភាពច្របូកច្របល់ក្នុងគំនិត ព្រោះមិនយល់ន័យឬអាចធ្វើរឿងល្អឱ្យក្លាយជាអាក្រក់បានឬអាចធ្វើរឿងអាក្រក់ឱ្យក្លាយជាល្អវិញក៏បានដែរ។

តាមទ្រឹស្ដីអន្តរកម្មនិយម ដើម្បីសិក្សាពីឯកតាភាសា យើងត្រូវស្គាល់ពីគោលវិជ្ជមាននិងគោលអវិជ្ជមានរបស់វាសិន។ តើអ្វីទៅជាគោលវិជ្ជមាននិងគោលអវិជ្ជមានរបស់ឯកតាភាសាមួយ ?

គោលវិជ្ជមាននៃឯកតាភាសាមួយទាក់ទងទៅនឹងសញ្ញាណភាពរបស់ឯកតាភាសានោះ។

ឧទាហរណ៍ *គាត់ឈឺធ្មេញ គាត់បាត់ឈឺធ្មេញហើយ* (បញ្ញត្តិនៃ*ឈឺ* និង*បាត់ឈឺ* ស្តែងឡើងនៅក្នុងគោលវិជ្ជមានដូចគ្នា តែមួយស្តែងពីវិជ្ជមានន័យ រីឯមួយទៀតស្តែងពីអវិជ្ជមានន័យ) តាមរយៈគោលវិជ្ជមាននេះ គេអាចយល់ពីវិជ្ជមានភាពរបស់ឯកតាភាសាមួយ(វិជ្ជមានភាពជាទិដ្ឋភាពនៃគោលវិជ្ជមាន ដែលផ្តល់នូវតម្លៃវិជ្ជមាន)ហើយតម្លៃវិជ្ជមាននេះ អាចសម្រេចឡើងជាវិជ្ជមានន័យឬអវិជ្ជមានន័យដោយអនុលោមទៅតាមសំណង់ន័យដែលត្រូវឆ្លងតាមរយៈអន្តរកម្ម មួយរវាងឯកតាភាសានិងសហបទរបស់វានៅក្នុងបរិបទមួយកំណត់ច្បាស់លាស់។

អាស្រ័យហេតុនេះហើយ ទើបយើងហ៊ានអះអាងថា គ្មានវិជ្ជមានន័យឬអវិជ្ជមានន័យណា ដែលកើតឡើងឯកឯងទេ ហើយក៏គ្មានវិជ្ជមានន័យឬអវិជ្ជមានន័យ ដែលកើតមានមុននិងក្រៅឯកតាភាសាដែលស្តែងពីវាដែរ។

ដូចនេះហើយ យើងមិនអាចសន្និដ្ឋានថា អ្វីជាអវិជ្ជមានន័យឬវិជ្ជមានន័យនៅមុនពេលដែលយើងយល់ដឹងពីដំណើរប្រព្រឹត្តទៅនៃអន្តរកម្មដែលជាចលករនៃការស្ថាបនាន័យនោះឡើយ។ យើងអាចដឹងបាននៅពេលដែលយើងស្គាល់ពីយន្តការនៃការស្ថាបនាន័យ តាមរយៈគោលការណ៍អន្តរកម្មនិយមដែលជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការសិក្សា។

នៅក្នុងផ្នែកសម្ព័ន្ធ *មិន* មិនអាចមានអន្តរកម្មជាមួយនាមសព្ទដែលនៅជាប់វាឡើយ។ ផ្ទុយទៅវិញ *មិន* អាចប្រើជាមួយកិរិយាសព្ទដែលស្ថិតនៅជាប់ (ឬមិនជាប់) ខាងស្តាំវាជានិច្ច។ ឆ្លងតាមការសិក្សា យើងអាចនិយាយបានថា អវិជ្ជមានបទ *មិន* ជាទូទៅមិនអាចមានសំណង់ឃ្លាដែលមានរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅ (មិន+ន.)ទូលំទូលាយទេ ប៉ុន្តែអវិជ្ជមានបទ *មិន* ថ្វីបើលទ្ធភាពក្នុងសំណេរតាមក្បួនខ្នាតវេយ្យាករមិនអនុញ្ញាតឱ្យមានអន្តរកម្មជាមួយនឹងធាតុជានាមសព្ទក៏ពិតមែន តែចំពោះការនិយាយប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាជាទូទៅ *មិន* អាចមានលទ្ធភាពទៅរួចក្នុងករណីខ្លះដែលគេប្រើវាជាប្រយោគខ្លីៗ។ ឧទាហរណ៍៖

ក-...*ហ្នឹងមិនមនុស្ស! ម៉េចក៏ឯងថាគ្មានមនុស្សម្នាក់នៅទេ?, ...នុ៎ះមិន យន្តហោះ!*។

ខ- *ឯងថាគ្មានមនុស្សមកមើលល្ខោនទេ យប់នេះ, ឯងមើលន៍ នុ៎ះ! មិនមនុស្ស!*។

តាមរយៈឃ្លានេះ *មិនមនុស្ស* មិនមែនបានសេចក្តីថា វាស្ថិតក្នុងសម្ព័ន្ធឃ្លាតែមួយនោះទេ គឺវាស្ថិតនៅក្នុងប្លង់វាទកម្មពីរផ្សេងគ្នា ប៉ុន្តែនៅក្នុងសម្ព័ន្ធពាក្យក្នុងការនិយាយប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នា ឃ្លាបែបនេះ វាប្រាកដជាមានន័យជាវិជ្ជមានន័យ បញ្ជាក់នូវភាពច្បាស់លាស់ពីរបស់អ្វីមួយ (មនុស្ស)។

ប៉ុន្តែ ចំពោះសំណេរវិញ គេមិនអាចសរសេរ *មិនមនុស្ស *មិនគោ *មិនក្របី ដូចនេះបានឡើយ។ ករណីដូចក្នុងចំណុច*ខ*នេះ ប្រសិនបើជាសំណេរ គេអាច សរសេរដូច ខ១ នេះវិញ៖

ខ១- *ឯងថាគ្មានមនុស្សមកមើលល្ខោនទេយប់នេះ ឥឡូវឯងមើលចុះ! មនុស្សមកមើលយ៉ាងច្រើនកុះករ...*។

ការសិក្សាពីអវិជ្ជមានបទនៅក្នុងសំណង់ឃ្លាដែលមានរចនាសម្ព័ន្ធ មិន+ឈ្នាក់ +កិ. បង្ហាញឱ្យឃើញថា អវិជ្ជមានបទមានអន្តរកម្មមិនត្រឹមតែជាមួយនឹងឈ្នាក់ដែលជាធាតុបិតនៅខាងស្តាំវាប៉ុណ្ណោះទេ តែវាមានទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងធាតុដែលនៅជាប់នឹងឈ្នាក់នេះទៀតផង។ សូមមើលឃ្លាខាងក្រោម៖

(២១)« *ប៊ុន-ធឿន មឹងបានជាខុសគំនិតទៅហើយ មឹងមិនបាននឹកស្មានថា សេចក្តីស្នេហាមានកម្លាំងអ៊ីម្ល៉េះ* » (នូ ហាច : *ផ្កាស្រពោន* ជ.ឯ.ម.ទំព័រ១៥៣)។

ឃ្លានេះបង្ហាញពីការសោកភាពរបស់យាយនួន ចំពោះ ប៊ុន ធឿន ដែលបានបញ្ជាក់ថា គាត់មិនធ្លាប់យល់ពីកម្លាំងនៃសេចក្តីស្នេហាដែលមានទំហំធំធេងបែបនេះទេ។

មិន នៅក្នុងឃ្លានេះមានអន្តរកម្មជាមួយធាតុដែលជាសហបទស្ថិតនៅខាងស្តាំវា ពោល គឺ*បាន* ។ មានន័យថា ពេល*មិន* មានអន្តរកម្មលើ*បាន* ដែលជា*ឈ្នាក់* ធ្វើឱ្យឃ្លានេះមានន័យផ្សេងពី *មិន* ដែលមានអន្តរកម្មតែទៅលើកិរិយាសព្ទ*នឹកស្មាន* ពោលគឺ ក្នុងឃ្លាដែលគ្មាន*បាន* ។

យើងឃើញថានៅពេលគ្មានឈ្នាក់*ពាន* ដែលជាសហបទរបស់*មិន* នោះ ឃ្លានេះប្រែប្រួលនូវទិដ្ឋភាពន័យ។ ប្រការនេះហើយដែលនាំឱ្យយើងយល់បានថា អវិជ្ជមានបទ*មិន* ជាចលករនៃការស្ថាបនាន័យក្នុងអន្តរកម្មមួយ ដែលវាមិនត្រឹមតែមានទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងឈ្នាក់ដែលជាធាតុបិតនៅខាងស្ដាំវាប៉ុណ្ណោះទេ តែវាមានទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងធាតុដែលនៅជាប់នឹងឈ្នាក់នេះទៀតផង។

ការប្រើប្រាស់អវិជ្ជមានបទ*មិន* អាចកើតមានទៅបាន ហើយមានភាពត្រឹមត្រូវទាំងទិដ្ឋភាពសម្ព័ន្ធនិងទាំងទិដ្ឋភាពន័យ លុះត្រាតែវាស្ថិតនៅក្នុងសំណង់ឃ្លាដែលមានរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅ (មិន+ឈ្នាក់+កិ.) ឬ (មិន+កិ.) ។

ការសិក្សាអំពីអវិជ្ជមានបទ*ឥត* នៅក្នុងនិក្ខេបបទនេះ គឺផ្ដោតទៅលើសំណុំពាក្យដែលមានរចនាសម្ព័ន្ធទូទៅដែលតាងដោយ (ឥត+គុ.កិ.+កិ.+ន.) (ឥត+កិ.) និង(ឥត+គុ.កិ.) ដោយធ្វើការសិក្សាវិភាគទៅលើវិសាលកម្មនៃអវិជ្ជមានបទនេះក្នុងការស្ថាបនាន័យជាមួយនឹងធាតុដែលជាសហបទកន្សោមពាក្យឬវាទកម្មរបស់វា។ ការសិក្សានេះក៏ផ្ដោតផងដែរទៅលើទិដ្ឋភាពនៃអន្តរកម្មនិយម ដោយបានចោទជាសំណួរថា តើក្នុងសំណង់ឃ្លាបែបនេះ *ឥត* មានប្រភេទពាក្យតែមួយគត់ឬយ៉ាងណា? ហើយ ក៏មានចំណោទចោទសួរផងដែរទៅលើតួនាទីឬមុខងាររបស់ពាក្យដទៃទៀតដែលបិតនៅក្នុងបរិបទនៃការប្រើប្រាស់ពាក្យ*ឥត* ដោយហេតុថា នៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធឃ្លា បើមានធាតុមួយប្រែប្រួលធាតុដទៃទៀតក៏អាចប្រែប្រួលផងដែរ។ ការសិក្សានឹងបង្ហាញឱ្យឃើញដែរថា ការប្រែប្រួលមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធដែរឬទេ ហើយលក្ខណៈសម្ព័ន្ធមានលក្ខណៈ «រឹងមាំ» ដែលកំណត់ពីន័យរបស់ឃ្លាដែរឬទេ ឬមួយក៏វាគ្រាន់តែជាវេយ្យាករណ៍នៃពាក្យដែលតម្រូវឱ្យមាននិយាមកាសាមួយ មានលក្ខណៈឯកភាពគ្នាក្នុងការប្រើប្រាស់តែន័យសេចក្ដីដែលអាចស្តែងឡើងតាមរយៈតួនាទីរបស់ពាក្យដែលមានឥទ្ធិពល ដោយផ្ទាល់ឬដោយប្រយោលទៅលើសំណង់ឃ្លានិងទៅក្នុងយន្តការនៃការស្ថាបនាន័យ។

ជាមួយនេះ យើងខ្ញុំនឹងលើកយក «សំណុំពាក្យ» មកសិក្សាផងដែរ ដែលពាក្យនេះមានប្រើប្រាស់នៅក្នុងជីវភាពប្រចាំថ្ងៃរបស់ប្រជាជន ថាតើពាក្យ (ណាមួយដែលខ្ញុំបាទចង់លើកយកមកសិក្សា) នេះ អាចនិយាយបានឬមិនបានជាដើម។ ប៉ុន្តែជាទូទៅ សំណុំពាក្យដែលយើងខ្ញុំលើកយកមកសិក្សានេះ គឺពិតជាមានគុណវិបត្តិខាង «ការឯកភាពខាងទិន្នន័យ» ថាតើទិន្នន័យនេះអាចយកជាការបានដែរឬទេ ក្រោយពីការសាកសួរឬស្វែងយល់ពីអ្នកដទៃរួចមក? ពីព្រោះពេលខ្លះ គេអាចទទួលយកបានដែរ តែហាក់ដូចជាមិនតាមធម្មជាតិនោះទេ ដូចជា *«ឥតលុយ»* ធៀបទៅនឹង *«គ្មានលុយ»*។ ម្យ៉ាងទៀត ការសិក្សាពីសំណុំពាក្យនេះមានផលវិបាកមួយ ដោយវាត្រូវបានកាត់ផ្ដាច់ពីបរិបទដែលអាចនាំឱ្យមានការរិះគន់ពីសំណាក់អ្នកសិក្សាផ្នែកភាសាវិទ្យាមួយចំនួន ដែលលោកឱ្យតម្លៃខ្លាំងទៅខាងតួនាទីរបស់បរិបទនោះ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ការសិក្សាពីសំណុំពាក្យនេះគ្មានឯកសារច្បាស់លាស់ ប៉ុន្តែការសិក្សាសំណុំពាក្យអាចមានផលប្រយោជន៍ដល់ការវិភាគស៊ីជម្រៅក្នុងការបកស្រាយដូចតទៅ៖

១- ការសិក្សាពីសំណុំពាក្យនេះនាំឱ្យយើងចៀសផុតពីភាពឆ្លងគ្នានៃធាតុដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងឃ្លានិងពីការបំភាន់នៃបរិបទ។ ការមានពាក្យកាន់តែច្រើន វាពិតជាងាយស្រួលក្នុងការស្ថាបនាន័យមែន ក៏ប៉ុន្តែ វាងាយស្រួលធ្វើឱ្យយើងធ្លាក់ចូលទៅក្នុងភាពភាន់ច្រឡំ ដោយយកគុណតម្លៃនិងអត្ថន័យដែលកើតចេញអំពីពាក្យផ្សេងៗទៀតឬទំនាក់ទំនងនៃពាក្យផ្សេងៗទៀតយកមកធ្វើជាពាក្យរបស់ឃ្លា។

២- ការសិក្សាសំណុំពាក្យនេះនាំឱ្យយើងងាយស្រួលទៅវិញ ប្រសិនបើ វាមានក្របខ័ណ្ឌទ្រឹស្ដីច្បាស់លាស់ យើងខ្ញុំមានគំនិតប្រាកដនិយម ជំហរច្បាស់លាស់ក្នុងការវិភាគនេះ ជាពិសេស វាជាលទ្ធផលនៃការសិក្សាពីពាក្យតាមបែបភាសាវិទ្យា ដែលមានទ្រឹស្ដីអន្តរកម្មនិយមជាប្រទីបបំភ្លឺផ្លូវ។

៣- ការសិក្សាសំណុំពាក្យនាំឱ្យយើងមិនប្រថុយប្រថានទៅនឹងគ្រោះថ្នាក់ជាយថាហេតុ ដែលបណ្ដាលមកពីភាពឆ្លងនៃបរិបទ ហើយអនុញ្ញាតឱ្យសិក្សាទៅលើពាក្យឬជាសំណុំពាក្យណាមួយដោយផ្ទាល់។

ដូចនេះ ការសិក្សារបស់យើង គឺផ្អែកលើសំណុំពាក្យដើម្បីស្វែងយល់ពីសំណុំពាក្យនេះថា តើវាមានអត្ថន័យយ៉ាងណា ហើយវាមានជាប់ទាក់ទងទៅនឹងបរិបទអ្វីខ្លះ? យើងស្វែងយល់ពីតួនាទីរបស់បរិបទ យើងអាចដកបរិបទចេញដើម្បីចូលជ្រៅទៅក្នុងយន្តការនៃការស្ថាបនាន័យតាមរយៈឯកតាភាសា។ ក្នុងន័យនេះ បរិបទគ្រាន់តែជានិយតករនៃន័យ តែមិនមែនជាចលករនៃការស្ថាបនាន័យនោះទេ។

ជាមួយនេះដែរ យើងអាចចោទសួរបានថាតើជាទូទៅគេអាចនិយាយថា*ខ្ញុំឥតលុយ ខ្ញុំអត់លុយ ខ្ញុំគ្មានលុយ* បានដែរឬទេ? ហើយតើ *ឥត* នៅពេលនេះ(ក្នុងសម្ព័ន្ធ) វាអាចដើរតួនាទីជាកិរិយាសព្ទបានដែរឬទេ?

ជាទូទៅ យើងមិនអាចនិយាយថា **ខ្ញុំមិនលុយ* បានទេ ហើយ *?ខ្ញុំឥតលុយ* ក៏គេមិននិយមប្រើដែរ ប៉ុន្តែ គេអាចនិយាយថា *ខ្ញុំអត់លុយ ខ្ញុំគ្មានលុយ* ។ បើយើងពិនិត្យខាងផ្នែកសម្ព័ន្ធ ឃើញថា វាមានលក្ខណៈខុសគ្នារវាង*មិន អត់ ឥត* និង*គ្មាន* ។ ប្រសិនបើយើងសិក្សាវិភាគទៅលើន័យវិញនោះ យើងឃើញថា ធាតុដែលជាអវិជ្ជមានបទទាំងនេះមានលក្ខណៈខុសៗគ្នាក្នុងការស្ថាបនាន័យ។

**ខ្ញុំមិនលុយ* មិនឃើញមានប្រើទេឬបើនិយាយក៏ស្ដាប់មិនបាន។ ហេតុនេះ *មិន* នៅទីនេះ មិនអាចមានតួនាទីជាកិរិយាសព្ទបានឡើយ ពីព្រោះវាគ្មានគុណតម្លៃទាំងឃ្លាទាំងអត្ថន័យ។

?ខ្ញុំឥតលុយ ។ ថ្វីត្បិតពេលខ្លះ គេមិនសូវដែលប្រើ*ឥត* ជាមួយនឹងឃ្លាបែបនេះ ប៉ុន្តែវាអាចមានតួនាទីជាកិរិយាសព្ទ ដែលក្នុងបរិបទខ្លះគេអាចយល់ថា*ឥត* ហាក់បីដូចជា*អត់(ខ្ញុំអត់លុយ)*។ តែ*មិន* មិនអាចដូច*អត់* បានទេ ទោះបីនៅក្នុងបរិបទខ្លះ:*ខ្ញុំមិនទៅ ខ្ញុំអត់ទៅ* ហាក់ដូចជំនួសគ្នាបានក៏ដោយ។ តែតាមពិតទៅ*មិន* និង*អត់* មិនដូចគ្នាទេ តើវាខុសគ្នាយ៉ាងដូចម្ដេច? ចំពោះពាក្យ*ឥត* ដូច*អត់* ទាំង*ឥត* ទាំង*អត់* មានមុខងារជាកិរិយាសព្ទស្នូលនៃល្បះបាន តែផ្ទុយទៅវិញ*មិន* មិនអាចជាកិរិយាសព្ទស្នូលនៃល្បះបានទេ។ ក៏ប៉ុន្តែ ទោះបី*មិន* ជាមួយនឹង*អត់* ខុសគ្នានៅក្នុងប្រភេទពាក្យនៅពេលដែល *ឥត* ឬ *អត់* មានមុខងារជាកិរិយាសព្ទដូចនេះក៏ដោយ ក៏យើងអាចសន្និដ្ឋានបានតាមបែបលក្ខណៈសម្ព័ន្ធថា*ឥត* និង *អត់* មានលក្ខណៈខុសពី*មិន* ។

អវិជ្ជមានសព្ទមានសក្ដានុពលក្នុងការស្ថាបនាន័យ ដូចជាអវិជ្ជមានសព្ទ *ខុស* មានអន្តរកម្មជាមួយនឹង *មាត់* បង្កើតបានជាសំណុំពាក្យ*ខុសមាត់* ហើយដែលសំណុំពាក្យបែបនេះ អាចមានន័យច្រើនទៅតាមបរិបទនៃការប្រើប្រាស់។ សំណុំពាក្យឬឃ្លាដែលមានប្រើអវិជ្ជមានសព្ទ ពេលខ្លះមានបង្កប់ទៅដោយន័យ ទាំងវិជ្ជមានទាំងអវិជ្ជមាន ដែលបញ្ហានេះខុសពីទស្សនៈវេយ្យាករណ៍ប្រពៃណីដែលតែងតែប្រកាន់ថា អវិជ្ជមានសព្ទ គឺជាធាតុដែលមានតែអវិជ្ជមានន័យ។ ការប្រើអវិជ្ជមានសព្ទ ក៏ជាមធ្យោបាយមួយសំខាន់ក្នុងការសម្រាល់ន័យ ចំពោះគូសន្ទនា។

២- ការសិក្សាសំណុំពាក្យនេះនាំឱ្យយើងងាយស្រួលទៅវិញ ប្រសិនបើ វាមានក្របខ័ណ្ឌទ្រឹស្តីច្បាស់លាស់ យើងខ្ញុំមានគំនិតប្រាកដនិយម ជំហរច្បាស់លាស់ក្នុងការវិភាគនេះ ជាពិសេស វាជាលទ្ធផលនៃការសិក្សាពីពាក្យតាមបែបភាសាវិទ្យា ដែលមានទ្រឹស្តីអន្តរកម្មនិយមជាប្រទីបបំភ្លឺផ្លូវ។

៣- ការសិក្សាសំណុំពាក្យនាំឱ្យយើងមិនប្រថុយប្រថានទៅនឹងគ្រោះថ្នាក់ជាយថាហេតុ ដែលបណ្តាលមកពីភាពឆ្លងនៃបរិបទ ហើយអនុញ្ញាតឱ្យសិក្សាទៅលើពាក្យឬជាសំណុំពាក្យណាមួយដោយផ្ទាល់។

ដូចនេះ ការសិក្សារបស់យើង គឺផ្អែកលើសំណុំពាក្យដើម្បីស្វែងយល់ពីសំណុំពាក្យនេះថា តើវាមានអត្ថន័យយ៉ាងណា ហើយវាមានជាប់ទាក់ទងទៅនឹងបរិបទអ្វីខ្លះ? យើងស្វែងយល់ពីតួនាទីរបស់បរិបទ យើងអាចដកបរិបទចេញដើម្បីចូលជ្រៅទៅក្នុងយន្តការនៃការស្ថាបនាន័យតាមរយៈឯកតាភាសា។ ក្នុងន័យនេះ បរិបទគ្រាន់តែជានិយតករនៃន័យ តែមិនមែនជាចលករនៃការស្ថាបនាន័យនោះទេ។

ជាមួយនេះដែរ យើងអាចចោទសួរបានថាតើជាទូទៅគេអាចនិយាយថា*ខ្ញុំឥតលុយ ខ្ញុំអត់លុយ ខ្ញុំគ្មានលុយ* បានដែរឬទេ? ហើយតើ *ឥត* នៅពេលនេះ(ក្នុងសម្ព័ន្ធ) វាអាចដើរតួនាទីជាកិរិយាសព្ទបានដែរឬទេ?

ជាទូទៅ យើងមិនអាចនិយាយថា **ខ្ញុំមិនលុយ* បានទេ ហើយ *?ខ្ញុំឥតលុយ* ក៏គេមិននិយមប្រើដែរ ប៉ុន្តែ គេអាចនិយាយថា *ខ្ញុំអត់លុយ ខ្ញុំគ្មានលុយ* ។ បើយើងពិនិត្យខាងផ្នែកសម្ព័ន្ធ ឃើញថាវាមានលក្ខណៈខុសគ្នារវាង*មិន អត់ ឥត* និង*គ្មាន* ។ ប្រសិនបើយើងសិក្សាវិភាគទៅលើន័យវិញនោះ យើងឃើញថា ធាតុដែលជាអវិជ្ជមានបទទាំងនេះមានលក្ខណៈខុសៗគ្នាក្នុងការស្ថាបនាន័យ។

**ខ្ញុំមិនលុយ* មិនឃើញមានប្រើទេឬបើនិយាយក៏ស្តាប់មិនបាន។ ហេតុនេះ *មិន* នៅទីនេះ មិនអាចមានតួនាទីជាកិរិយាសព្ទបានឡើយ ពីព្រោះវាគ្មានគុណតម្លៃទាំងឃ្លាទាំងអត្ថន័យ។

?ខ្ញុំឥតលុយ ។ ថ្វីត្បិតពេលខ្លះ គេមិនសូវដែលប្រើ*ឥត* ជាមួយនឹងឃ្លាបែបនេះ ប៉ុន្តែវាអាចមានតួនាទីជាកិរិយាសព្ទ ដែលក្នុងបរិបទខ្លះគេអាចយល់ថា*ឥត* ហាក់បីដូចជា*អត់(ខ្ញុំអត់លុយ)*។ តែ *មិន* មិនអាចដូច*អត់* បានទេ ទោះបីនៅក្នុងបរិបទខ្លះ*ខ្ញុំមិនទៅ ខ្ញុំអត់ទៅ* ហាក់ដូចជំនួសគ្នាបានក៏ដោយ។ តែតាមពិតទៅ*មិន* និង*អត់* មិនដូចគ្នាទេ តើវាខុសគ្នាយ៉ាងដូចម្តេច? ចំពោះពាក្យ*ឥត* ដូច*អត់* ទាំង*ឥត* ទាំង*អត់* មានមុខងារជាកិរិយាសព្ទស្នូលនៃល្បះបាន តែផ្ទុយទៅវិញ*មិន* មិនអាចជាកិរិយាសព្ទស្នូលនៃល្បះបានទេ។ ក៏ប៉ុន្តែ ទោះបី*មិន* ជាមួយនឹង*អត់* ខុសគ្នានៅក្នុងប្រភេទពាក្យនៅពេលដែល *ឥត* ឬ *អត់* មានមុខងារជាកិរិយាសព្ទដូចនេះក៏ដោយ ក៏យើងអាចសន្និដ្ឋានបានតាមបែបលក្ខណៈសម្ព័ន្ធថា*ឥត* និង *អត់* មានលក្ខណៈខុសពី*មិន* ។

អវិជ្ជមានសព្ទមានសក្តានុពលក្នុងការស្ថាបនាន័យ ដូចជាអវិជ្ជមានសព្ទ *ខុស* មានអន្តរកម្មជាមួយនឹង *មាត់* បង្កើតបានជាសំណុំពាក្យ*ខុសមាត់* ហើយដែលសំណុំពាក្យបែបនេះ អាចមានន័យច្រើនទៅតាមបរិបទនៃការប្រើប្រាស់។ សំណុំពាក្យឬឃ្លាដែលមានប្រើអវិជ្ជមានសព្ទ ពេលខ្លះមានបង្កប់ទៅដោយន័យ ទាំងវិជ្ជមានទាំងអវិជ្ជមាន ដែលបញ្ហានេះខុសពីទស្សនៈវេយ្យាករណ៍ប្រពៃណីដែលតែងតែប្រកាន់ថា អវិជ្ជមានសព្ទ គឺជាធាតុដែលមានតែអវិជ្ជមានន័យ។ ការប្រើអវិជ្ជមានសព្ទ ក៏ជាមធ្យោបាយមួយសំខាន់ក្នុងការសម្រាល់ន័យ ចំពោះគូសន្ទនា។

អវិជ្ជមានបទនិងអវិជ្ជមានសព្ទជាបញ្ញត្តិពីរផ្សេងគ្នា ហើយមានតួនាទី ដោយឡែកពីគ្នា។ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ឯកតាភាសាទាំងពីរនេះអាចចូលរួមអន្តរកម្ម ដើម្បីបង្កើតន័យនៃឃ្លា។ ជាក់ស្តែង *វាល្អ* ជាសំណុំពាក្យវិជ្ជមាន ក៏ប៉ុន្តែបើយើងយកឯកតាភាសាណាមួយមកធ្វើជាសហបទរបស់វាធ្វើឱ្យឃ្លានេះដូរផ្លាស់ទៅជាអវិជ្ជមានន័យ គឺ*វាមិនល្អ*។ បើយើងលុប*ល្អ*ចេញ ហើយយើងយក ឯកតាភាសាតែមួយមកជំនួស ដូចជា*អាក្រក់* មកជំនួសនោះ យើងនឹងបាន *វាមិនអាក្រក់* ជាឃ្លាដែលមានទម្រង់អវិជ្ជមានស្តែងពីវិជ្ជមានន័យ។

ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនេះអវិជ្ជមានបទនិងអវិជ្ជមានសព្ទសុទ្ធតែជាចលករនៃការស្ថាបនាន័យ ហើយអាចមានឋានៈជាឯកតាភាសាឬជាសហបទ ដោយអនុលោមតាមវត្ថុបំណងនៃការសិក្សា។ ជាក់ស្តែងបើយើងសិក្សាពីអវិជ្ជមានបទនៅក្នុងអន្តរកម្មជាមួយនឹងអវិជ្ជមានសព្ទនោះ អវិជ្ជមានបទត្រូវបានចាត់ទុកជា ឯកតាភាសា ហើយ អវិជ្ជមានសព្ទត្រូវបានចាត់ទុកជាសហបទ។ ផ្ទុយទៅវិញ ក្នុងករណីដែលកម្មវត្ថុនៃការវិភាគផ្តោតលើអវិជ្ជមានសព្ទនោះ អវិជ្ជមានបទត្រូវបានចាត់ទុកជាសហបទ រីឯអវិជ្ជមានសព្ទ ត្រូវបានចាត់ទុកជាឯកតាភាសាវិញម្តង។ បំណែងចែកឋានៈ នៃធាតុបែបនេះ គឺជាចរិតលក្ខណៈនៃទ្រឹស្តីអន្តរកម្មនិយមដែលអ្វីៗត្រូវបានកើតឡើងតាមរយៈចលនាសកម្មទ្វេទិស តែមិនមែនជាអ្វីៗដែលកើតមានឡើងដោយឯកឯងនោះទេ។

ឆ្លងតាមការសិក្សាលើប្រធានបទ ស្តីពី«អវិជ្ជមានន័យក្នុងភាសាខ្មែរ តាមរយៈអវិជ្ជមានបទនិងអវិជ្ជមានសព្ទមួយចំនួន» យើងខ្ញុំយល់ឃើញថា អវិជ្ជមានបទនិងអវិជ្ជមានសព្ទក្នុងភាសាខ្មែរ មានតួនាទីសំខាន់ខ្លាំងណាស់ វាជាសក្តានុពលក្នុងការស្ថាបនាន័យ។ គ្រប់អវិជ្ជមានបទនិងអវិជ្ជមានសព្ទមិនសុទ្ធតែបង្កើតឱ្យមានអវិជ្ជមានន័យនោះទេ កាលណាវាចូលរួមអន្តរកម្មជាមួយគ្នា ដូចជាពាក្យ *មិនខុស មិន អាក្រក់* ជាដើម។

SUMMARY

It is based on rationally positive meanings, negative meanings, and co-elements stating in the Interactionism of the book entitled *word formation, load word, and usage*, published in 2010 and this book was written by professor Chan Somnoble. Our research will investigate the *negative meanings in the Khmer language through negation and negative words (មិន ឥត កុំ គ្មាន អត់ ពុំ... ខុស អាក្រក់ ចាំតើ នាងល្អ...)*

The theory of Interactionism is one theory in linguistic analysis. This theory was described that "The interactionism is the dually active movement between the linguistic unit and co-text in the procedure of establishing the meaning according with the specific context." Interactionism is a major which comes from language use and it is used in the structuralism. Based on the Structural interactionism theory, it is concluded that " it is still existing the meaning in advance or it is out of the linguistic unit." The meaning was appeared parallel when the language was used. However, the negative meaning is understandable while the negation and negative words are the major elements of interaction and the interaction is the mechanism of constructing the meaning.

The negative meanings come from the interaction between the negation and negative words. The negative meanings are in general and they are not changed through the individuals. For example, *ជំងឺអេដស៍ជាជំងឺឆ្លងដ៏កាចសាហាវបំផុត គេមិនអាចព្យាបាលវាបានទេ* *(the AIDS is the contagiously disease; it has not been treated)*. Both speaker and co-speakers understood that this disease would not be treated. So the negative word use sometimes it make the partner of conversation confused in their mind because they would not understand the meaning or sometime the meaning could bring good to bad or bad to good.

From the theory of interactionism to study the linguistic unit, we have to know about the positive principal and negative principal. The positive principal of linguistic unit refers to the notion of that linguistic unit. For example, *គាត់ឈឺធ្មេញ គាត់បាត់ឈឺធ្មេញហើយ* [He has a tooth-ache, he has never tooth-ache anymore] (the concept of *ឈឺ បាត់ឈឺ* show both in the same positive principal that is related to the positive meaning and the other negative meaning.) Through the positive principal, it was understood that the linguistic unit of (the positivity is the aspect of positive principal which produced the positive value) the positive value can produce the positive meaning or negative meaning accordance with the constructive meaning with the interaction between the linguistic unit and co-text in the specific context.

As we mentioned above, we argue that not positive meaning or negative meaning appear spontaneously and no positive meaning or negative meaning happen in advance and they are not out of linguistic unit.

As a result, we conclude that the negative meaning or the negative meaning before we recognize the process of the interaction which is the mover of constructive meaning. We would note that when we understand the notion of construction of the meaning with the interaction which is the foundation of this study.

In syntax, មិន (Min=not) could not have the interaction between the nouns antecedent. However, មិន can use with the verbs followed or on the right side of its. In this paper, we can draw the conclusion that the negation មិន in general it has not the sentence structure NOUN + មិន but the negation មិន can use in the following short sentence below:

A. ...ហ្នឹងមិនមនុស្ស! ម៉េចក៏ឯងថាគ្មានមនុស្សម្នាក់នៅទេ?, ...នុ៎ះមិន យន្តហោះ!។

(This is not a person! how you tell us that there was not an person?... That

was not the plan!)

B. *ឯងថាគ្មានមនុស្សមកមើលល្ខោនទេ យប់នេះ, ឯងមើលទ៍ នុះ! មិនមនុស្ស!។*

(you said that no any person comes to wathe the play; tonight you take a look; Those are not people!)

The sentence above, *មិនមនុស្ស* doesnot mean it stays in the same phrase; it is in the two different speaking context. But in the vocabulary, this phrase means positively and it specifies the reality of the person. In writing, we do not write *មិនមនុស្ស មិនគោ មិនក្របី.* In the example B, if the writing they can write in the following:

B1. *ឯងថាគ្មានមនុស្សមកមើលល្ខោនទេយប់នេះ ឥឡូវឯងមើលចុះ! មនុស្សមកមើលយ៉ាងច្រើនកុះករ...។*

(You said no one comes to watch the play tonight; now you can see! There are many peoples coming to watch the play.)

The study of negation of the sentence structure of មិន+ឈ្នាក់+ កិ show that negation plays the interaction between speaker, which is in the right side and it has the relation to the speaking. As we have the example below:

(21) *«ប៊ុន-ធឿន មីងបានជាខុសគំនិតទៅហើយ មីងមិនបាននឹកស្មានថាសេចក្ដីស្នេហាមានកម្លាំងអ្វីម្ល៉េះ»*

(Bun thoeun, I made the mistake and I would not expect that love is powerful thing)

This phrase means the confess of Yeay Noun to Bunthoeun and she noted that she would not recognize the power of love is very big such problem.

មិន in this phrase does the interaction bewteen co-text which is in the right side of its *បាន*. It means that ***មិន*** does the interaction between បាន make the meaning differently when it does the action of without បាន.

We observed that no បាន which is the co-text ***មិន*** this phrase changes the aspect of meaning. It is seen that the negation ***មិន*** is catalyst to construct the meaning and it was not only related to the បាន that is on the right side.

The negation of ***មិន*** appears right way both syntax and semantics accordance with the formula of (មិន+ឈ្នាក់+កិ)ឬ (មិន+កិ).

The study of negation of ***ឥត*** focuses on a group of word which represents the structure.

(ឥត+គុ.កិ.+កិ+ន) (ឥត+កិ) និង(ឥត+គុ.កិ). This paper also is to analyze the scope of negation in order to construct the meaning with the co-text of phrase or speaking. It is also to demonstrate the interactionism to answer the question that how the phrase of ***ឥត*** consist of one kind of word class and it is also to answer the question of how this word play the important role of function with different parts. This paper is also to show how this kind of study consist of the system and the syntax is to be clear to denote the meaning of the sentence or this is just the aspect of grammar to formulate the language with standard use but the meaning of words can express through the function which was influenced directly or indirectly with sentence structure of notional and structural meaning.

In addition, this paper also describe about the "group of words" which are related to the daily use whether the words can be described or can not be described. However, the group

of words can offer the disadvantages of the unity of the data whether the data can be useful when we gather from the field. Sometimes, the data was acceptable but it was not natural, for example " ឥតលុយ[ot luy]" compared with "គ្មានលុយ"[khmien luy]. Moreover, the study of group of word meet also some difficulties because they are away from the context which was criticized from the linguists who valued the function of context. Besides, the study of group words were lacked of the documents but this study would be useful when we analyze in details below.

1. The study of group word can be escaped from the interaction of elements which were used in phrase and confusing the context. As many words as we use, it is easy to establish the meaning, but it is easy to be confused when we take the values and the meanings which benefit from different words or related to other words used in phrase.

2. The study of a group of word can be easy if it is applied to the theory and this study is the result of word study in the theory of interactionism.

3. The study of a group of word can be described the word or the specific group of word.

As a result, this paper based on the group of word how the group of word means and how these groups of words are related to the context. We also investigate the function of the context and we get the context out in order to describe the notion of the constructive meaning through the linguistic unit. In this sense, the context is just the regulator of the meaning but it is not the mover of the constructive meaning.

In addition, we ask whether we can use ខ្ញុំឥតលុយ ខ្ញុំអត់លុយ ខ្ញុំគ្មានលុយ or not. Moreover, can the negation of ឥត in syntax plays the key role as the verb?

In general, we could not say ខ្ញុំមិនលុយ and ខ្ញុំឥតលុយ are not used but we can use ខ្ញុំអត់លុយ ខ្ញុំគ្មានលុយ. If we find out in syntax, we found that it is different between អត់ ឥត មិន និង គ្មាន. Moreover, if we analyze the meaning, we found the elements of negation which is different in the constructive meaning.

The phrase ខ្ញុំមិនលុយ is not used and it is not understandable. So that, មិន here does not function as a verb because it does not compass both value in phrase and meaning.

The phrase ខ្ញុំឥតលុយ even though the negation of ឥត is rarely used but it functions as a verb which in some context ឥត is understandable and it seems ខ្ញុំអត់លុយ. In this case, មិន is not the same អត់ although in some contexts ខ្ញុំមិនទៅ ខ្ញុំអត់ទៅ are interchangeable. In fact, មិន is not the same អត់; so that, what are the differnces? The negation ឥត is the same of អត់ both ឥត and អត់ function as main verbs in the sentence; otherwise មិន is not the main verb. Even though both មិន and អត់ are different the word class and sometimes they also function as verb. Based on our analysis, we can draw conclusion that the syntax of ឥត and អត់ differ from មិន.

The negative words are potential in establishing the meaning for example, the negative word ខុស do the interaction with មាត់ to create a group of word ខុសមាត់ which consist of meaning in the context. The group of word or phrase are used the negative words, sometimes they have both positive and negative which are different from the traditional grammar and it also claims that the negative words consist of only the negative meaning. The use of negative word is the important way to help the partner of speaker.

The negation and the negative word are the two different concepts and they function differently. However, the linguistic unit does the interaction to establish the meaning of phrase. For example, វាល្អ is the group of word which expresses the positive but if we take the linguistic unit with the context to produce the negative meaning វាមិនល្អ. If we take the word ល្អ and we add one linguistic unit instead such as អាក្រក់ we produce វាមិនអាក្រក់ is phrase which consist of the negative expressed the positive meaning.

In this condition, the negation and the negative words are the mover constructing the meaning and they can be the linguistic unit or co-text accordance with the objectives of this paper. In addition, we study the negation in the interaction with the negative words; the negation is called the linguistic unit and the negative words regarded as the co-text. However, in the case of the objective of this study is based on the negative word while the negation regarded as the co-text and the negative words were called the linguistic unit. The classification of these elements is related to the theory of interactionism which appeared through the movement of double directions and they are not happened spontaneously.

Based on the analysis of this data, this paper investigates the negation and the negative words in the Khmer language and they play a very important role to establish the constructive meaning. All the negation and negative words do not create the negative meaning when they do the interaction with each other such as មិន ខុស អាក្រក់.

គន្ថនិទ្ទេស

គន្ថនិទ្ទេស

១- ស្នាដៃជាភាសាខ្មែរ

១.១- ជាភាសាខ្មែរ

កេង វ៉ាន់សាក់ : មូលភាពនៃការបង្កើតពាក្យថ្មី (ភាគ១) ភ្នំពេញ ១៩៦៤ ៦៦២ទំព័រ។

ច័ន្ទ សំណព្វ : សំពាយឬតំរូត? ក្នុង : *សន្និសីទជាតិ ស្ដីពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ឯកភាព និងអភិវឌ្ឍន៍ភាសាខ្មែរ* ឆ្នាំ២០០៥ ៣៦ទំព័រ។

ច័ន្ទ សំណព្វ : វាក្យស័ព្ទនាម ក្នុង:*ទស្សនាវដ្ដី សង្គមសាស្ត្រ-មនុស្សសាស្ត្រ* លេខ៤៦ ឆ្នាំ៣៤ ខែមករា កុម្ភៈ មីនា ឆ្នាំ២០០៤ ទំព័រ១២-១៥។

ច័ន្ទ សំណព្វ : ផ្នែកមួយនៃអក្ខរាវិរុទ្ធខ្មែរ ក្នុង:*ទស្សនាវដ្ដី សង្គមសាស្ត្រ-មនុស្សសាស្ត្រ* លេខ៥៥ ឆ្នាំ៣៦ ខែមេសា-ឧសភា-មិថុនា ឆ្នាំ២០០៦ទំព័រ៧ស្ទួន-១៤។

ច័ន្ទ សំណព្វ : ធាតុនៃវេយ្យាករណ៍ ដែលប្រើសម្រាប់បង្កើតពាក្យក្នុងភាសាខ្មែរ ក្នុង : *ទស្សនាវដ្ដី សង្គមសាស្ត្រ-មនុស្សសាស្ត្រ* លេខ៥៨ ឆ្នាំ៣៧ ខែមករា កុម្ភៈ មីនា ទំព័រ២៥-៣២។

ច័ន្ទ សំណព្វ : *ការបង្កើតពាក្យ កម្ចីពាក្យ បម្រើបម្រាស់ពាក្យ* (ឯកសារផ្ទៃក្នុង ដេប៉ាតឺម៉ង់ភាសាវិទ្យា សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ) ២០០៨ ៨៨ទំព័រ។

ព្រុំ ម៉ល់ : អំពីលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យរូបនិយម ក្នុង : *ទស្សនាវដ្ដីវិទ្យាស្ថានភាសាជាតិនៃរាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា,* លេខ០៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០២ ទំព័រ៣៧-៥២។

ព្រុំ ម៉ល់ : លទ្ធភាពបង្កើតពាក្យនិងការបង្កើតពាក្យក្នុងភាសាខ្មែរ ក្នុង : ទស្សនាវដ្ដី *វិទ្យាស្ថានភាសាជាតិ* លេខ២ ឆ្នាំទី២ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០១ ទំព័រ៦៥-៨១។

ព្រុំ ម៉ល់ : អំពីលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យរូបនិយម ក្នុង :*ទស្សនាវដ្ដីវិទ្យាស្ថានភាសាជាតិ* លេខ៣ ឆ្នាំទី៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០២ ទំព័រ៣៧-៥២។

ព្រុំ ម៉ល់ : ចំណុចគួរឱ្យកត់សម្គាល់ក្នុងភាសាខ្មែរបច្ចុប្បន្ន ក្នុង : *ទស្សនាវដ្ដី វិទ្យាស្ថានភាសា ជាតិ* លេខ៤ ឆ្នាំទី៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៣ ទំព័រ១០៥-១២១។

ម៉ៅ សុក្កន : *ភាសាវិទ្យាជាអ្វី?* ក្នុង : *ទស្សនាវដ្ដី សង្គមសាស្ត្រ-មនុស្សសាស្ត្រ* ឆ្នាំទី១ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៩៥ ទំព័រ១៥-១៦។

វ៉ាន់ ឌីការុន : អំពីភាសា ក្នុង :*ព្រឹត្តិប័ត្រស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រ*លេខ៣ ឆ្នាំ១៩៨៧ ទំព័រ៣-៨។

ហ្សង់ មីសែលហ្វីលីពី, ហៀប ច័ន្ទវិចិត្រ : *ឯកសារណែនាំ អំពីសូរវិទ្យា* ភ្នំពេញ ២០០៩ ២១៤ទំព័រ។

ឡុង សៀម : *បញ្ហាវចនស័ព្ទវិទ្យាខ្មែរ* ភ្នំពេញ ១៩៩៩ ១១៣ទំព័រ។

ឡុង សៀម : *ស្ថានាមវិទ្យាខ្មែរ* ភ្នំពេញ ១៩៩៧ ១៥០ទំព័រ។

ឡុង សៀម : អំពីកិត្យានុភាពនិងការអភិវឌ្ឍន៍ភាសាខ្មែរ(ជាពិសេសតាមឯកសារ ភាសាមន-ខ្មែរ និងសិលាចារឹកកម្ពុជា)ក្នុង : *ទស្សនាវដ្ដីវិទ្យាស្ថានភាសាជាតិ* លេខ២ ឆ្នាំទី២ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០១ ភ្នំពេញ ទំព័រ១៧-២៣។

ឡុង សៀម : សិលាចារឹកកម្ពុជា(សតវត្សទី៦ដល់ទី១៤)និងការអភិវឌ្ឍន៍សង្គមវប្បធម៌នៅតំបន់

ភ្នំដងរែក ក្នុង : *ទស្សនាវដ្ដីវិទ្យាស្ថានភាសាជាតិ* លេខ៣ ឆ្នាំទី៣ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០២ ទំព័រ១-៦។

ឡុង សៀម : សិលាចារឹកស្ដុកកក់ធំជាភាសាសំស្ក្រឹត ក្នុង : *ទស្សនាវដ្ដី វិទ្យាស្ថានភាសាជាតិ* លេខ៤ ឆ្នាំទី៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៣ ទំព័រ៣៥-៤៩។

ឡុង សៀម : ការស្រាវជ្រាវទាក់ទងនឹងកំណកំណើតវាក្យស័ព្ទតាមបម្រើបម្រាស់ផ្នត់នីយកម្ម នៅក្នុងភាសាខ្មែរបុរាណ ក្នុង : *ទស្សនាវដ្ដី វិទ្យាស្ថានភាសាជាតិ* លេខ៣ ឆ្នាំទី៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៣ ទំព័រ៨៩-១០០។

១.២- ជាភាសាបរទេស

CHAN Somnoble, *Identité et variation des unités de langue : étude d'une série d'unités lexico-gramaticales du khmer contemporain*, thèse de doctorat du nouveau régime, université de Paris x-Nanterre, 2002.

CHAN Somnoble, ***Linguistique appliquée : systématique des emplois de t3w en khmer comtemporain,*** mémoire de DEA, Université de Paris x-Nanterre, 1998.

CHAN ***Somnoble, Etude du fonctionnement de ba:n en khmer contemporain,*** mémoire de Maîtrise, Université de Paris x- Nenterre, 1997.

DANIEL JONES, THE PRONUNCIATION OF ENGLISH, cambridge at the university press 1967 223P.

FRANKLIN E. HUFFMAN, *វិជ្ជាវេខមាភាសា CAMBODIAN SYSTEM OF WRITING AND BEGINNING READER,* New Haven, September 1969.

Gerald P. Delahunty and James J. Garvey, Language***, Grammar, Communication ACourse for Teachers of Englsh,***1994.

John Miller, Robert Bauer, David Thomas, Carolyn Miller, *mon-khmer studies,Thailand 2000.*

John Lyons, linguistique générale introduction à la linguistique théorique, Printed in France 1983.

OPHRYS : FAITS DE LANGUES Les CAhiers Numéro1 Paris 2009 277P.

ROBERT T. HARMS, *Introduction to PHONOLOGICAL THEORY, ...?*

ROBERT D. BORSLEY, ***SYNTACTIC THEORY A Unified Approach***, New York 1991.

Sadra C. Watts, PERFECTIVE AND IMPERFECTIVE ASPECT IN KHMER NARRTIVES, Long Beach 1998.

Viginia P. Clark, Paul A. Eschholz, Alfred F. Rosa, ***LANGUAGE readings in language and culturec sixth edition.*** New York 1998.

១.៣- សារណានិងនិក្ខេបបទ

១.៣.១- ជាភាសាខ្មែរ

កឹម កែវកល្យាណ : *កិរិយាសព្ទក្នុងភាសាខ្មែរបច្ចុប្បន្ន* សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាប័ត្រ ជាន់ខ្ពស់ ជំនាន់ទី១ រាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា ២០០២ ៧០ទំព័រ។

គុយ រិន : *កិរិយាវិសេសក្នុងភាសាខ្មែរបច្ចុប្បន្ន* សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ ជំនាន់ទី២ រាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា ២០០៣ ៨៩ទំព័រ។

ងួន សំអុល : *បញ្ហាសទិសស័ព្ទក្នុងភាសាខ្មែរ* សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ ជំនាន់ ទី៤ រាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា ២០០៦ ៩៥ទំព័រ។

ចាន់ វឌ្ឍនា : សិក្សាសម្ពន្ធនិងនិយមន័យរបស់ពាក្យ មេ នៅក្នុងភាសាខ្មែរ និក្ខេបបទបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ ជំនាន់ទី១ សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ ២០០៧ ១១៤ទំព័រ។

ប៊ី សុខគង់ :*ប្រភេទពាក្យក្នុងភាសាខ្មែរទំនើប* សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ ជំនាន់ ទី១ រាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា ២០០២ ១២៧ទំព័រ។

ប៊ួយ វុទ្ធី : *សំនួនវោហារស័ព្ទនៃភាសាខ្មែរ ដែលមានដើមកំណើតចេញពីបម្រើបម្រាស់ពាក្យស័ព្ទសម្គាល់សរីរាង្គកាយមនុស្ស* សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ ជំនាន់ទី៤ រាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា ២០០៦ ១១០ទំព័រ។

ប្លង់ កិរម្យ : *ការប្រើប្រាស់មូលបទក្នុងភាសាខ្មែរ* សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ ជំនាន់ទី១ រាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា ២០០២ ១៤៨ទំព័រ។

យៀង វីរៈបុត្រ : *ការបង្កើតពាក្យនៅក្នុងភាសាខ្មែរទំនើប* សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាប័ត្រ ជាន់ខ្ពស់ ភាសាវិទ្យា ជំនាន់ទី១ សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ ២០០៦ ២០០ទំព័រ។

វង្ស មេង : *ពាក្យសមាសក្នុងភាសាខ្មែរទំនើប* សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ ជំនាន់ទី១ រាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា ២០០២ ១០៣ទំព័រ។

សេ អឿន : *ពាក្យកម្ចីសំស្ក្រឹត-បាលីក្នុងភាសាខ្មែរទំនើប* សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ជំនាន់ទី១ រាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា ២០០២ ១០៣ទំព័រ។

អ៊ឹង ម៉ាល័យ : *អាយតនិបាតក្នុងភាសាខ្មែរបច្ចុប្បន្ន* សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ ជំនាន់ទី៣ រាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា ២០០៤ ៦២ទំព័រ។

១.៣.២- ជាភាសាបរទេស

chhany Sak-Humphry, *KHMER NOUNS AND NOUN PHRASES : A DEPENDENCY GRAMMAR ANALYSIS, 1996.*

២- ស្នាដៃជាវេយ្យាករណ៍

២.១- ជាភាសាខ្មែរ

ក្រសួងអប់រំយុវជននិងកីឡា : *វេយ្យាករណ៍ថ្នាក់ទី៥* ភ្នំពេញ ១៩៨៣ ១៤៧ទំព័រ។

ក្រសួងអប់រំយុវជននិងកីឡា : *វេយ្យាករណ៍ថ្នាក់ទី៦* ភ្នំពេញ ១៩៨៣ ១៥០ទំព័រ។

ក្រសួងអប់រំយុវជននិងកីឡា : *វេយ្យាករណ៍ថ្នាក់ទី៧* ភ្នំពេញ ១៩៨៣ ២០២ទំព័រ។

ក្រសួងអប់រំយុវជននិងកីឡា : *វេយ្យាករណ៍ថ្នាក់ទី៨* ភ្នំពេញ ១៩៨៦ ...?ទំព័រ។

ខៀវ ជុំ កិក្ខុ ធម្មបាលោក : វេយ្យាករណ៍យើង ភ្នំពេញ ១៩៦៦ ១៧៤ទំព័រ។

គង់ សុខហេង : *វេយ្យាករណ៍ពិសេស*២០០៦។

គីម សែត :*វេយ្យាករណ៍ទំនើបនឹងវិធីសម្ពន្ធ* កំពង់ចាម បណ្ណាគារ វង់រស្មី ១៩...? ១០៩ទំព័រ។

ឃិន សុខ :*វេយ្យាករណ៍ភាសាខ្មែរ* ការផ្សាយនៃរាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា ភ្នំពេញ ២០០៧ ៥០៨ ទំព័រ។

ច័ន្ទ សំណព្វ : *យុគលពិន្ទុឬសញ្ញាចុចពីរ* ភ្នំពេញ ២០១០ ២៤ទំព័រ។

ច័ន្ទ សំណព្វ : *ដំណាក់ឃ្លាក្នុងភាសាខ្មែរ* ភ្នំពេញ ២០១១ ៦៥ទំព័រ។

ច័ន្ទ សំណព្វ : *សំណេរនិងអក្ខរាវិរុទ្ធខ្មែរ* ភ្នំពេញ ហ្គុណន ២០០៨ ១១២ទំព័រ។
ច័ន្ទ សំណព្វ : *បង្កើតពាក្យ កម្ចីពាក្យ បម្រើបម្រាស់ពាក្យ* ភ្នំពេញ ២០១០ ១៨៥ទំព័រ។
ឆាយ សុខ : *វេយ្យាករណ៍និងបំណិនសំខាន់ៗ* ២០០២ ២៥១ទំព័រ។
ឌ.គាម : *វេយ្យាករណ៍ខ្មែរ* ភ្នំពេញ ១៩៥៤ បោះពុម្ពជាថ្មី ២០០៤ ដោយ គីន ប៊ុនថន។
ពៅ អ៊ុម, ញ៉ុក ថែម: *វេយ្យាករណ៍ខ្មែរ* ភ្នំពេញ ១៩៧០ (ចម្លងឡើងវិញ១៩៨៨) ១១២ ទំព័រ។
ព្រុំ ម៉ល់ : *វេយ្យាករណ៍ទម្រង់និយមនៃភាសាខ្មែរទំនើប* (ភាគទី១)ភ្នំពេញ ២០០៦ ១៤៧ ទំព័រ។
ព្រុំ ម៉ល់ : *វេយ្យាករណ៍ទម្រង់និយមនៃភាសាខ្មែរទំនើប* (ភាគទី២)ភ្នំពេញ ២០០៦ ៧៦ទំព័រ។
ព្រុំ ម៉ល់ : *មូលដ្ឋាននៃសង្គមភាសាវិទ្យា* ភ្នំពេញ ២០០៣ ៣៩ទំព័រ។
ព្រុំ ម៉ល់ : *មូលដ្ឋាននៃសូរវិទ្យា សទ្ទតាវិទ្យា និង វិជ្ជាសន្ថាន* ភ្នំពេញ ២០០៣ ៨៤ទំព័រ។
ព្រុំ ម៉ល់ : *មូលដ្ឋាននៃន័យកម្មវិទ្យាទូទៅ,* ភ្នំពេញ ២០០៣ ៥៣ទំព័រ។
ព្រុំ ម៉ល់ : *សិក្ខាកថា អំពីសញ្ញាប្រយោគមួយចំនួនក្នុងភាសាខ្មែរបច្ចុប្បន្ន, អំពីគុណនាមក្នុងភាសាខ្មែរបច្ចុប្បន្ន* ភ្នំពេញ ២០១០ ៣៨ទំព័រ។
សុង ស៊ីវ : *ភាសាវិទ្យា* ភ្នំពេញ? ១៩៥៨ ១០៤ទំព័រ។
សូ មុយ ឃៀង ថោង ផែល : *វេយ្យាករណ៍ខ្មែរ* ភ្នំពេញ ១៩៧១-១៩៧២ ១០៩ទំព័រ។
សេង នាង : *បាលីវេយ្យាករណ៍* ភ្នំពេញ ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ១៩៩៥ ២៧១ ទំព័រ។
អៀវ កើស ៖ *ភាសាខ្មែរ* ភ្នំពេញ បណ្ណាគារមិត្តសេរី ១៩៦៧ ៣៦៧ទំព័រ។

៣- របាយការណ៍ សុន្ទរកថា ឯកសារប្រជុំនិងទេសនានានា

វ៉ាន់ឌី កាអុន : អារម្ភកថា ស្ដីពី *មតិរិះគន់របស់អនុគណៈកម្មាធិការពិនិត្យនិងស្រាវជ្រាវ ស្ដីអំពី ការកែប្រែអក្ខរាវិរុទ្ធខ្មែរ* បោះពុម្ពលើកទី២ ឆ្នាំ១៩៨៧ ៣០ទំព័រ។

៤- ព្រឹត្តបត្រ ទស្សនាវដ្ដីនិងសារព័ត៌មាន

៤.១- ជាភាសាខ្មែរ

ព្រឹត្តិបត្រស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រ លេខ២ ឆ្នាំ១៩៨៧ ទំព័រ៦-១៦ : *វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ អំពីការវិភាគរចនាសម្ព័ន្ធ។*
ព្រឹត្តិបត្រស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រ លេខ៣ឆ្នាំ១៩៨៧ទំព័រ៨២-៨៧*: និយមន័យនៃពាក្យបង្កើតថ្មី។*
ព្រឹត្តិបត្រ ស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រ លេខ៣ ឆ្នាំ១៩៨៧ ទំព័រ៨៨-៩៧ : *ពាក្យបង្កើតថ្មី*។
វ៉ាន់ ឌីកាអុន : **រចនាសម្ព័ន្ធនៃវិទ្យាសាស្ត្រសង្គម** ភ្នំពេញ ១៩៨៣ ៧៣ទំព័រ។
សូ មុយឃៀង : សំនេរក្នុងសម័យខេមរយានកម្ម ក្នុង : *ទស្សនាវដ្ដី សង្គមសាស្ត្រ-មនុស្ស សាស្ត្រ* លេខ៥៦ ឆ្នាំ៣៦ ខែកក្កដា សីហា កញ្ញា ឆ្នាំ២០០៦ ទំព័រ៧-១៣។

៤.១- ជាភាសាបរទេស

John Miller, Suwilai Premsrirat, ... : MON-KHMER STUDIES a journal of southeast asean languages volume30, Mahidol university at salaya, THAILAND& SIL INTERNATIONAL 200 21P.

៥- វចនានុក្រម-សព្ទានុក្រម

៥.១- ជាភាសាខ្មែរ

ជួរ គារី : *វចនានុក្រមអត្ថាធិប្បាយ សទិសសព្ទ ពហុន័យសព្ទ* ភ្នំពេញ ២០០៧ ៧៥៧ ទំព័រ។
ឌីវ ស៊ានននិងអ្នកផ្សេងទៀត : *វចនានុក្រមខ្មែរ*, បណ្ណាគារ នគរធំ, ភ្នំពេញ ២០០៧។
ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ : *វចនានុក្រមខ្មែរ*, បោះពុម្ពគ្រាទី៥, ភ្នំពេញ, ឆ្នាំ១៩៦៧-៦៨។
វិទ្យាស្ថានភាសាជាតិនៃរាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា :*វចនានុក្រមអក្ខរាវិរុទ្ធនៃភាសាខ្មែរ*, ភ្នំពេញ, ២០០៥។
ហ៊ាន សុខុម : *សព្ទានុក្រមបច្ចេកស័ព្ទទំនើប* ភ្នំពេញ ១៩៩៨ ២៧៤ទំព័រ។
ឡុង សៀម :*វចនានុក្រមខ្មែរបុរាណ* (តាមសិលាចារឹកសតវត្សទី៦-៨), រោងពុម្ព ភ្នំពេញ, ភ្នំពេញ ២០០០ ៦៤១ទំព័រ។

៥.២- ជាភាសាបរទេស

-Jean Dubois, Mathée Giacomo, Louis Guespin, ..., dictionnaire de linguistque Washington 1973.

៦- សៀវភៅផ្សេងៗប្រើប្រាស់សម្រាប់ដកស្រង់ជាឧទាហរណ៍

៦.១- សៀវភៅប្រលោមលោក

គង់ ប៊ុនឈឿន : ប្រាសាទប្រក់ស្លឹក សមាគមអ្នកនិពន្ធកម្ពុជា គ.ស.២០០០ ៨៤ទំព័រ។
នូ ហាច : *ផ្កាស្រពោន* ព.ស.២៤៩០ គ.ស.១៩៤៧ បោះពុម្ពឡើងវិញ១៩៩១ ១៥៦ទំព័រ។
បណ្ណាល័យ ខេមរា : *ម៉ែក្មេកខ្ញុំ* ឆ្នាំ ? ១៦ទំព័រ។
រស់ ចន្ត្រាបុត្រ : *ម្ចាស់ប្ដីផ្លូងចិត្តអូន* ភ្នំពេញ ១៩៦៦ ១៥២ទំព័រ។
ហែម គ្រឹស្នា : *ទោសអស់ជីវិត* ភ្នំពេញ ២០០០ ១៤៤ទំព័រ។

៦.២- សៀវភៅផ្សេងៗទៀត

- ឡុង សៀម : *បញ្ហាវចនស័ព្ទវិទ្យាខ្មែរ* ភ្នំពេញ ១៩៩៩ ១១៣ទំព័រ។
- ត្រឹង ងា : *អរិយធម៌ខ្មែរ* ភ្នំពេញ ១៩៧៣? ២៣៧ទំព័រ?។
- រស់ចន្ត្រាបុត្រ : *ព្រះស្ដេចកន* ភ្នំពេញ ២០០៧ ៣៤៥ទំព័រ។
- អុង ថុងហឿង : *ក្រឡប់មើលក្រោយវិញនៃរឿងដំសែនខ្លោចផ្សាមួយ* ភ្នំពេញ ២០០៦ ២៥៩ទំព័រ។